

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

ad hoc. Præterea in iudicio, in quo incidenter de dominio queritur ad hoc ut illud censeatur probatum, sufficit probare se filium, & heredem defuncti possessoris, ut clare voluit Bald. in l. i. ff. ad exhiben. & in l. pprie in terminis nostris ita declarat Alex. in dicta rub. ff. de noui operis nun. in 7. col. Rursus quævis proprietatis appellatio solū comprehendatur res, quæ est ali cuius ratione dominii, ut per Abbate in c. i. de cā poss. & proprietate. tamen quādo fit mentio de bonis alicuius per uerba genitui casus, et continetur res, quæ est ratione possessionis tantū, ut probat tex. in l. 2. in pñ. iuncto. In hac actione il 2. ff. in bonorum rap. & habetur per glossam in d. l. i. §. ait prætor cum sequen. ff. nau. caupo. stabul. & præsertim quando huiusmodi uerba proferuntur in actu, seu in iudicio, in quo principaliter de possessione tractatur, put in casu nostro coningit. Accedat, q̄ pro parte domine Diamantis producta fuerunt instrumenta acquisitionis, in quibus est appositum constitutum de possidendo, p̄ per quod uere, & propriè dominium, ac possessio dicitur transferri, quia hæc facta traditio operatur idē, quod uera ad tradita per scribentes in l. quod meo. & in l. in rerum. ff. de acquir. posses. Bal. in l. proprietatis. & in l. com. res. C. de probatio. & in l. ab emptione. ubi Bart. & alii ff. de pactis. Et quamuis Bal. in l. fin. C. de edicto diui adri. tollend. in 8. colum. dicat possessionem hanc ex constituto transferri, tamen dicit doctores communiter contrarium tenere etiam ad præ iudicium tertiū, quando ultra constitutum ille, cuius nomine constitutum factum fuit, fructus tunc percepit, nullo alio contradicente ut colligitur ex iis, quæ uolunt Bal. & Ang. in l. cū nemo. C. de acquir. posses. Et hoc modo declaratur id, quod uoluit Ang. in l. quædam. ff. de rei uendic. Nec aduersatur, quod standans se in constituto debeat probare constitutum tempore constituti possedisse, ut per Alex. & alios in l. quamuis. §. si cōductor. ff. de acq. posses. quia hoc potest procedere, quando quis solum fundare se in constituto, & effemus in actu propinquo, secus si ultra constitutum concurrerent actualis possessio, & perceptio fructuum, & maxime factum antiquum per predicta: alioquin frustratoria essent instrumenta antiqua, in quibus constitutum appositum reperiretur. Nec refutatur illud, q̄ uerba capituli dicūt, *che tunc tibi benedixit sua pronato essere di Madonna Diamante*, & q̄ uerbum sum es est rei substantiam, & proprietatem denotat, ut in l. qui quartam per las. in prin. ff. de leg. i. & Dec. in l. in eo. ff. de reg. iur. cum sim. Quia hoc motium est falsum, cum in terminis uerba genitui iuncta uerbo sum es est possint etiam solā possessionē importare, immo deteriorationē, per gl. in l. 2. in prin. in uer. nō quia ff. de orig. iur. & multa iura possent allegari, quibus probatur uerbum sum es est importare et largā, & impropriam significationē. l. quātū. ff. de uerb. sig. & l. creditores. cum gl. eod. tit. Nec ex opposito aduersatur, q̄ ex probatione solius possessionis D. Diamantis non potest dominium in Gasparē trāferri, quia, ut dictum est, nedum possessio, sed et dominium d. Diamantis probata fuerunt. Secūdo licet aliās ex sola possessione non soleat dominium acquiri, tamē quādo pro concordia conuentum esset inter partes, q̄ bona possessa ab uno assignentur alteri quoad plenum dominium in recompensationē eorum, quæ alteri parti assignata fuerunt ad effectū, ut à lite recedatur, tunc sola possessio sufficit: & hoc est propriū transactionis ut aliquid detur, uel promittatur. l. si super. & l. trāfac. C. de transac. Nec est uerum, q̄ si uerba illa genitui casus intelligeretur de sola possessione, tolli non diceretur lites, & discordiæ inter partes, cum adhuc

super dominio rerum litigari posset, ut l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acq. posses. & c. pastoralis. de causa possessio. & proprietate, quod quidem esset contra mentem ipsarum partium transigentium, & dominorum Auditorum Rotæ, ut patet ex instrumēto transactionis, & capitulorum, quoniam totum contrarium est dicendum, & sic quod dictum est, retorqueri potest, quod intelligendo illa uerba genitui importare non solū dominium, sed et possessionē tantū, omnis suspitio litis inter ipsas partes sublata uidetur, quantum est respectu bonorum D. Diamantis, nam intelligendo, q̄ bona quæ probata fuerunt fuisse D. Diamantis tam quoad dominium, quā et quoad simplicem possessionē, assignanda forent ipsi Gaspari unā cum quibusdam aliis bonis quoad plenum dominium, & cum alteri parti fuerint assignata reliqua bona, quæ erant longē maioris pretii, tolli uideatur oīs occasio litis de cætero inter ipsas partes tam respectu dñi, q̄ respectu possessionis dictorū bonorū. Et hæc fuit intentio tam contrahentium, q̄ iudicare debentium, ut intelligi deberet de bonis, quæ fuissent probata fuisset D. Diamantis, eo modo, quo in eo iudicio agebatur, & in illo probari poterat, & consequenter etiam quoad possessionem tantum, cum solū de meo possessorio ageretur. Nec est absonum, q̄ inter partes diu litigantes fiat transactio, & concordia hoc acto ut aliquid, quod erat unius, assignetur alteri, & è contra, ut litibus finis imponatur, ut in d. l. transactio, cū similibus. Et ex his uidetur sublata omnia, quæ ex opposito ab aduocatis dictorum nobilium de Volta cōsiderabantur. Laus Deo.

S V M M A E.

- Petitorij, & possessorij retinende cumlatio non admittitur.
- Possessorium retinenda, & possessorium recuperanda non possunt eodem respectu inter easdem personas simul cumulari, & intentari.
- Actum primo contrarium faciens uidetur tacite primo renūciare.
- Sententia, non obstante appellatione, executioni mandatur, quādo etiam tacite à iudicio prius intentato appellans discedit, & super alio remedio non auditur, nisi parito iudicato, & expensis primi iudicij solutis.
- Appellationis super incidenti interposita, & nullitatis cā una cum toto negotio principali commissā, prius super incidenti, eiusque appellatione, quam super negotio principali est procedendum. Et si secus fiat, recte, & legitime à processu factō appellatur.
- Appellari iuste potest ab omissione ordinis causa ad causam.
- Petitor per uiam attentati in secunda instantia coram iudice ad quem fieri potest.
- Attentatorum causa pendente est in negotio principali super sedendum & instantia causa principalis interim non currit.
- A sequestro factō iuste appellatis, qui fuit possessor declaratus. Possessor debet in sua possessione manuteneri, & defendi.
- Appellatio iniqua iusta, & legitima censetur approbata per reuocationem factā ab aduersario de illo, super quo fuit appellatū.
- Fructus sequestrati de iure ad quem spectent, & cui debeant relaxari.
- Glo. in l. fin. C. quib. ad liber. proclam. non lic. declaratur.
- Appellatione etiam super incidenti, illiusque cognitione neglecta, quidquid ea pendente in præiudicium illius factum fuit, debet per modum nullitatis, uel attentati reuocari, & num. 26.
- De sententis nullitate prius, quā de iniquitate, uel saltem simul cognosci debet.
- Nullitatis causa an, & quando simul cum iniquitate sententia sit terminata per sententiam, qua index pronuncians bene iudicatum, & male appellatū, uel è contra, & nu. 19. 22. 23. et 25.
- Illatio debet intelligi in terminis precedentibus, ex quibus inferatur, alioquin bona non esset.
- Verba & propterea quomodo stent, & intelligantur.
- Protestatio demonstrat animum protestantis, & actum dubium declaratur.

- 20 Clausula una, & eadem diverso iure non censetur.
 21 Clausula ultra intentionem agentis non refertur.
 22 Protestatio precedens facit intelligi actum subsequentem.
 24 Ex clausulis precedentibus, ac etiam subsequentibus declaratur intentio rescribentis.
 26 De nullitate processus, & sententie facti, & lata appellatione legitima pendente dici potest.
 27 Nullitatem sententia non posse amplius cognosci, quando super ea semel fuit cognitum, & pronunciatum, quomodo procedat.
 28 Sententia ex defectu citationis partis est nulla.
 29 Citatio commissa contra patrem, & filium an in personam patris tantum, an uero in personam utriusque exequi debeat, & num. 32.

Quid si pater esset legitimus administrator, num. 31.

- 30 Citationis sola commissio non attenditur, sed etiam executio ad hoc, ut quis dicatur citatus.
 32 Nomine proprio, & non administratorio alterius quando actus factus dicatur.
 33 Lite non contestata ad sententiam diffinitivam ualide deueniri non potest, sed ad primum decretum, & immisionem bonorum in contumaciam proceditur.

E P I T O M E.

Possessorii retinende prius intentati iudicio renunciatum esse dicitur, si ab eodem postea petitorium, & possessorium recuperanda intentetur, & sententia super primo lata debet executioni mandari.

Appellari, recte, & legitime à processu facto super negotio principali, omnia cognitione causae appellationis super incidenti, & nullitatis, etiam quando eam appellationis, & nullitatis fuisset commissa una cum toto negotio principali, & de illa nullitate iterum potuisse coram aliis iudicibus dici, & agi, hic plenè demonstratur.

C O N S I L I U M L I.

IN hac causa, in qua saepius hinc inde à pluribus clarissimis iuris scriptis, & allegatis fuit, & ultimo loco ab excellentissimo domino Carolo Ruino, si uelle ad futuritatem, & put subiecta materia exposceret, scribere, profecto dominis iudicibus, & mihi ipsi fastidio essem. Quare solum pro informatione dominorum iudicari debentium super iis, quae ad uictoria illorum de Fulchiis sunt magis necessaria, ueras ponam conclusiones. Et prima conclusio sit, quod per secundum iudicium motum per Hieronymum contra illos de Fulchiis super petitorio, & possessorio coram domino Fabio dicitur renunciatum primo iudicio possessorii retinendae facto coram do. Atcanio auditore, qui in eo contra dictum Hieronymum ad fauorem illorum de Fulchiis pronunciauit, quoniam si cum non admittatur cumulatio petitorii, & possessorii retinendae ob contrarietatem, quae ex hac cumulatione resularet, ut uoluit Bar. in l. naturaliter. §. nihil eode. ff. de acquir. pos. Bal. Sal. & alii in l. incerti. C. de interdic. Bal. in l. ordinarii. C. de rei uendica. Ant. de Buttr. & alii in c. cum dilectus. de cau. pos. & proprie. Et si similiter ob repugnantiam eodem respectu, ac inter easdem personas nequeant simul cumulari, & intentari possessorium retinendae, & possessorium recuperandae, quorum alterum uidelicet retinendae supponit dictum Hieronymum, & non illos de Fulchiis possint possidere, alterum uero, hoc est restituendae praesupponit ipsum Hieronymum non possidere, sed illos de Fulchiis, & quod quis eodem tempore possideat, & non possideat eodem respectu puta naturaliter tantum, prout de sola naturali possessione in casu nostro agitur, quia sumus inter eos, qui ut emphyteotae dicunt se possidere iuxta ea, quae habentur per Barto. & alios in l. interdum. in fi. & in l. qd meo. ff. de acquirend. posses. Item quod duo eodem tempore,

& eodem genere possidendi hoc est naturaliter, ut emphyteotae in solidum possideant, sunt contraria, & incompatibilia, ut in l. 3. §. ex contrario. ibiq. Bar. & alii. acq. pos. iunctis praemissis, Ideo cum hac remotione contrarietatis nequeant simul concurrere, colligitur ex iis, quae habentur per Bar. in d. §. nihil mune. & per alios in locis praesallegatis, & ex iis, quae huius Bal. in l. certi. C. de interdic. in q. 11. dicens, quod possessoria ex parte eiusdem cumulari non possunt, sunt contraria in eadem originali, sequitur, quod dictum Hieronymus, qui prius possessorium retinendae intentabat, postea contra eosdem de Fulchiis petitorium possessorium recuperandae intentando dicitur praesidio, seu primo remedio possessorio retinendae nunciasset, quia si faciens actum primo contrarium detur tacite primo renunciare iuxta no. in l. i. C. de iur. & in d. §. nihil commune. in ij. lectura. l. si finis. 1. respon. ff. de min. & habetur per Bal. in d. ordinarii. col. 3. in uers. quod impeditur. Ex quibus inferitur, quod sententia lata per D. Atcanium ad fauorem illorum de Fulchiis super possessorio retinendae potuit haberi executioni mandari contra dictum Hieronymum, qui non debuit admitti ad procedendum super petitorio, & possessorio recuperandae, nisi prius petitorio, & soluti expensis primi iudicii, & argum. & quae habentur in l. postquam liti. C. de pactis. & no. doct. maxime Sal. in l. fi. in fi. C. de tpo. appella. & pacto, & renunciatione et tacita potest à lite remitti post appellationem interpositam, quo facto non obitante appellatione, executioni mandari potest, est bonus tex. in l. tale pactum. §. qui prouocant. de pactis. §. Secunda conclusio sit, quod appellatio interposita à non cognitione, & non reuocatione sequitur, & à non relaxatione fructuum, nec non à processu factum per do. Laurentium super negotio principali, & in eadem causa sequestri, & nullitatis processus, ac in eadem causa fuit legitima, & ideo illa pendente, & non impedita, non potuit do. Laurentius, omnia causa appellationis, & nullitatis, ad diffinitivam sententiam in negotio principali procedere, alioquin tanquam attentum per iudicem in praedictum causae appellationis, & nullitatis debet per dominos iudices, quibus causae appellationis, & nullitatis commissa fuit, in irritum reuocari. Quod autem appellatio fuerit legitima, probatur, quod si do. Laurentius, cui fuerat commissa causa appellationis à sequestro, ac etiam causa nullitatis in toto negotio principali, prius debuit de iure cessare super incidenti, eiusque appellatione, quod negotio principali. c. ut debitus. cum ibi no. per Bar. & alios. c. significauit. & c. significantibus. extra. pel. & l. intra utile. ff. de minor. nā eā principalem meritis causae stat in suspensio, quousque fuerit interposita eadem appellationis interposita super incidenti, c. eo. ibiq. gl. & doc. extra. de appel. prius. n. cognoscendum est super incidenti, quam super principali negotio. c. i. de ordi. cogni. iunctis no. per gl. Bar. & alios. l. i. C. de ordi. iudi. cum simil. Vnde cum hic ordo iudicis nostrum fuerit à D. Laurentio omisus, huiusmodi omisus dinis causae ad causam fecit, quod iuste, ac legitime potuit appellari à processu facto, & ab aliis, de quibus praeter ea, quae uoluit gl. ibiq. Bar. in l. prolatum de senten. & est tex. in l. i. C. de appel. ubi si obedi ad eam omittatur, ut ga prius super petitorio, & possessorio, vel simul super utroque, procedat, iuste appellari. Sed ordo eadem eam in casu nostro, & in eadem incidenti, & de appellatione ante finem causae uā ab aliquo incidenti interposita cognoscatur, & de negotio principali, ut habetur in iuribus §. de ergo si iudex hunc ordinem, altera parte contraria omiserit, potuit iuste, ac legitime appellari. Praeterea cum reuocatio tati coram domino potuit, quae tati ad quae fieri potuit, & in c. nō solutorum, super fed nec interim in sunt doctores in minos de Rota §. fatalia & c. ergo tuit appellari à patione sequestra & c. per ea, quae de iura de dol. bis de appell. p. p. dominum Fabium quia sequestrati cum illorum de F per dominum Alsus esse relaxandi, & manutene in l. acquiescenti. f. nedi & gl. & doc. para adueria, hōtione à sequestrati millioni, ac omittione vi approbatu de Fulchiis, si quenter uidetur pellatione huius interpositi, argu fi. C. de tpo. app. tis. Et tunc hū parer de iustitia de Fulchiis inter quettratorum, qu nequit relaxare ueritarius sequestr Laurentius debet facere, quod quid dēuenerit, pō non ratiādo fr seclōres ad quos possessionis iux riorūque Bar. de Fulchiis praesituentis fructu ne aliqua mora & Alex. in l. si fructu & doct. in Bar. in l. i. in bus. 12. quod uoluit g non licet, quam in sua practi. in tracta de sequestrati, ubi non cōrim elset super Item illa glo. pōtio solū de cont ne mora per pra gide rebus mo penderet, non a tione incidenti sor ibique Sal. Et ex ut uenit else cōtā sequestro, iuste ac legitim sci debent, an tur, quod omne id Laurentium in

reuocatio sequestri fuerit petita per uiam atter-
tati coram domino Laurentio, corā quo petitio fieri
potuit, quā t etiam in secunda instantia corā iudice
ad quē fieri pot iuxta ea, quā habetur in c. 1. ut lite pē-
dente cō solū de appellat. in 6. t pendente cā attē-
tati, super sedēdum fuit super negotio principalis,
tatem interim instantia causā principalis currit, ut no-
tunt doctores in d. c. 1. ut lite penden. & traditur p do-
minos de Rota in decisio. 102. in nouis incipien. itē
de familia & ergo pro parte illorū de Fulchiis iuste po-
tuit appellari a processu causā principalis, a nō reuo-
catione sequestri, nec nō ab aliis inde sequutis p pēdi-
ta, & per ea, quā uoluit gl. magna quasi circa finē in
c. unica de dolo, & cōtuma. & moder. in c. tua no-
bis de appell. Præterea t appellatio a sequestro facta
p dominū Fabium fuit etiam iusta, ac legitima, tum
quia sequestratio fructū non debuit fieri in præiudi-
cium illorū de Fulchiis, qui prius, & paulō ante fuerāt
per dominū Afcantiū declarati possēsores, & illis fru-
ctus esse relaxandos, unde in sua possessione defen-
di, & manueri debuerunt per ea, quā uoluit Alex.
in l. acquissimū. ff. de usus. Bald. in l. ordinariū. C. de rei
uend. & gl. & doct. in c. 2. de sequest. pos. & fruct. tū qui-
bus aduersa, hoc est Hieronymus, t pēdente appella-
tione a sequestro renunciauit sequestro, illiusq; com-
missionis, ac omnibus ex inde sequutis, p quā renūcia-
tione vti approbasse appellationē, & petitionem illo-
rū de Fulchiis, super reuocatione sequestri, & conse-
quenter uidetur tacite admisisse, & cōfessum fuisse ap-
pellationē fuisse legitimā, & iuste p illos de Fulchiis
interpositā, argumento corū, q uoluit Sal. in d. l. i. in
fi. C. de reposit. appell. & no. in d. l. postquā liti. C. de pa-
tis. Et tante hac renunciatione sequestri magis ap-
paret de iustitia, & legitimitate appellationis p illos
de Fulchiis interpositā a non relaxatione fructū se-
questratorū, quos dominus Laurentius noluit, & de-
neguit relaxare illis de Fulchiis, ad quorū fauorē ad-
uersus sequestro renunciauit, & propterea dominus
Laurentius debuit fructus ad eorū fauorem relaxari.
facere, quod quidem cum sapius interpellatus facere
denegauerit, potuit iuste ac legitimē appellari, quia
non relaxando fructus grauauit dictos de Fulchiis pos-
sefiores ad quos fructus de iure spectabant, tum rōne
possessionis iuxta ea, quā habentur in l. 3. §. ex contra-
rio, ubi gl. Bar. & omnes ff. de acquir. pos. tū quia ipsi
de Fulchiis præstiterunt cautionē fideiusforā de re-
stituendis fructibus in casu succumbentiae illico, & si
ne aliqua mora, arg. corū, quā uoluit Paul. de Cast.
& Alex. in l. i. fideiusfor. §. fin. per illum text. ff. si quis
cautio. & doct. in d. c. 2. & fin. de sequest. pos. & fruct.
Bar. in l. i. lib. C. de agric. & cens. lib. 11. Nec obstat,
t quod uoluit glo. in l. fi. C. quibus ad liber. proclama-
non licet, quam simpliciter sequuntur mod. Papien.
in l. i. in forma sequestrat. & Franc. de Curt. in
tract. de sequestrat. in quæst. reuocationis, quia pro-
cedit, ubi non constaret de possēsores, ad cuius fau-
orem esset super possēsores pronūciatū per prædicta.
Item illa glo. posset intelligi, quando esset data cau-
tio solū de conferuando, non autem de restituendo si
ne mora per prædicta. Præterea illa glo. debet intelli-
gi de rebus mobilibus, super quibus lis principaliter
penderet, non autē de fructibus rerum, qui cum cau-
tione fideiusforā debent relaxari, ut probat ille text.
ubi gl. Sal. Et ex prædictis inferitur, q si uerum esset, pro
ut uerum esse est fatendum, t q appellatio interposi-
ta a sequestro, a processu, & ab aliis supra dictis fuerit
iuste ac legitimē interposita, & q de illa prius cogno-
sci debent, an benē, uel malē fuerit appellatum, se-
quitur q omne id, quod postea fuit factum per dominū
Laurentium in præiudicium causā appellationis, &

neglecta cognitione sup causa appellationis, debuit
reuocari, ac irritum declarari per modū nullitatis, uel
attentati appellatione, aut lite pendente, ut in termi-
nis dixit glo. magna post medium in uer. ad textum,
ergo & c. in dicta clemen. unica, & est bonus tex. in c.
significauit. ibi reuocato in irritum, quicquid & c. & c.
significauit de appellatio. & not. per doctores in
c. cum teneamur. cod. titu. c. 1. ut lite penden. & c. fin.
de sequest. pos. & fruct. ubi de sequestro tractatur,
& faciunt not. per Dominicum in dicto c. non solum.
de appellat. in 6. & in §. quoties. 2. quæst. 6. & per Lapū
in allegat. 1. circa finem. Præterea constat de legitimi-
tate, & iustitia appellationis interpositæ per illos de
Fulchiis a processu facto per dominum Laurentium
super negotio principalis, omīsa causa nullitatis, qm
14 t prius, ueluti etiā supra dixi, cognosci debuit de nulli-
tate sententiæ, quā de eius iniquitate, uel saltem si-
mul, ueluti declarant doct. post Bar. in l. 1. C. quando
prouo. non est neces. & in l. i. expressim. ff. de appella-
tio. & in l. cum quærebatur. ff. de re iudic. Nec obstat,
15 t quod ex quo dominus Laurentius pronūciatū be-
nē iudicatum ad fauorem Hieronymi, & malē appel-
latum pro parte illorū de Fulchiis, ex hoc dicitur pro-
nūciatū nedum super iniquitate sententiæ, sed etiā
super causa nullitatis, ex quo illa fuit propōita simul
cum causa iniquitatis per ea, quā uoluit Bar. in d. l. 1.
C. quando prouo. nō est neces. & in d. l. i. expressim.
& faciunt in simili ea, quā uoluit Sal. in d. l. fin. in fina-
lib. uerb. C. de temp. appellat. Quia responderetur hoc
uerum esse, quando iudex ad quem, coram quo cau-
sa nullitatis, & iniquitatis simul fuisset propōita, sim-
pliciter, & principaliter pronūciasset benē iudicatū,
& malē appellatum, uel ē cōtra, & ita loquuntur Bar.
& alii ibi. Secus autem, quādo iudex principaliter pro-
nūciasset super negotio principalis, omīsa causa nul-
litatis, & hoc constaret, quia tunc pronūciando be-
nē iudicatū, & malē appellatum nō principaliter, sed
solum ad effectum pronūciandi super iniquitate, &
non super nullitate, non ualeret pronūciatio facta
ab ipso iudice, qui omīsa causa nullitatis solum sup
causa iniquitatis negotii principalis pronūciatū, ut
est de mente Bartoli, & aliorum ibi. At in casu nostro
constat, quod quando dominus Laurentius pronū-
ciatū benē iudicatum, & malē appellatum, uoluit so-
lum pronūciare respectu iniquitatis, & non respectu
nullitatis, ergo & c. Quod autem hoc constet, ostendi-
tur dupliciter. Primo, quia principaliter pronūciatū
super ualiditate, & inualiditate locationis factæ utri-
que parti, declarādo locationem factam Hieronymo
fuisse ualidam, & legitimam, locationem uerō factā
illis de Fulchiis non ualuisse, & fuisse minus legiti-
mam. Et propterea iudex in consequentiam pronū-
ciatū benē fuisse iudicatum, & malē appellatum, quæ
pronūciatio ultima uenit illatiuē ex prima parte sen-
tentiæ, quæ solum respicit negotiū principale, & cau-
sam iustitiæ, ac iniquitatis, ergo idem dicendum est
de illa parte sententiæ, quā illatiuē, & inferēdo ex præ-
missis pronūciatū benē iudicatum, & malē appel-
latum, ut solum intelligatur in terminis primæ partis
16 finis, & sic in causa iniquitatis tantum, quia t illatio
semper debet intelligi in terminis præcedentibus, ex
quibus inferitur, alioquin illatio tanquā facta ex diuer-
sis nō esset bona. l. inter stipulante. §. sacrā. ff. de uerb.
obl. l. Papinianus exuli. ff. de minorib. & c. per venera-
bilem. qui filii sunt legitimi. & c. unico. ut ecclesia. be-
nē. Et q secunda pars sententiæ ueniat illatiuē, satis
17 colligitur ex uerbis sententiæ ibi, & propterea, t q uer-
ba non stant per se, & principaliter, sed secundario, &
in cōsequentiā, & illatiuē ad præcedentia. l. 2. ff. de usu-
ris. & no. in l. testū de testib. Secundo hoc etiā demō-
stratur

stratur ex protestatione, & declaratione facta per ipsum dominum Laurentium ante, quam sententiam diffinitivam ferret, nam cum Fulchij coram ipso peterent, quod deberet sequestrum reuocare, & super causa nullitatis procedere, ipse declarauit, & protestatus fuit se nolle super nullitate procedere, sed solum super meritis causa, & super iustitia sententiae domini Fabij, prout in processu apparet, ergo postea pronuntiando super ualiditate, & inualiditate locationum, & consequenter bene iudicatum, & male appellatum, constat ipsum noluisse pronuntiare super nullitate, sed solum super iniquitate, quia protestatio demonstrat animum protestatis, & facit actum dubium declarari per ea, quae plene uoluit Bald. in c. cum in uestri. de elec. Bar. in l. non solum. §. morte. ff. de noui operis nunc. & Abb. post Anto. in c. cum M. de constitu. §. Præterea quando proposita fuit causa nullitatis, & iniquitatis simul, pronuntiando bene iudicatum, & male appellatum super negotio principali, censetur super utroque pronuntiari secundum Barto. in d. l. i. & in d. l. si expressim, hoc est uerum, quando nullitas, & iniquitas simul fuerint super negotio principali propositae, & ita loquuntur Bar. & alij in dictis locis, & in d. l. cum quarebatur. Sed quando nullitas fuisset simul cum iniquitate proposita, nedum quoad negotium principale, sed et quoad processum, & sic et quoad causam incidentem, & iudex postea pronunciauerit super negotio principali cum adiectione, quod pronuntiabat bene iudicatum, & male appellatum, tunc licet respectu negotij principalis dicatur super utroque pronuntiatum ad tradita per Bar. & alios in locis allegatis, tamen quo ad causam incidentem illa pronuntiatio non extenditur ad utramque causam, uidelicet nullitatis, & iniquitatis, quia una, & eademque res, & una, eademque clausula non potest diuerso iure censeri. l. cum, qui ad es. ff. de usufructu. cum si milibus. Item clausula ultra intentionem agentis non refertur iuxta ea, quae habentur per doctores in l. talis scriptura. ff. de legat. i. & l. si quis nec causam. ff. si certum petat. cum similibus. sed de intentione iudicis fuit nolle pronuntiare, seu procedere super causa nullitatis, ueluti ex praedictis colligitur, ergo &c. ¶ Et ex praedictis inferri potest ad decisionem alterius dubij, an ex quo coram domino Laurentio processum, & cognitum fuit de nullitate sententiae domini Fabij, quia Fulchij principaliter petierunt pronuntiar sententiam, & processum domini Fabij esse nullam, & nullum, & dominum Laurentium pronunciauit bene iudicatum, & male appellatum, posuit de nullitate dictae sententiae, & processus et dici, & agi coram domino Potestate, eiusque iudicibus. Et quis, ut percepi, dicatur non posse amplius de huiusmodi nullitate dici, ex quo semel de illa dictum fuit coram alio iudice, hoc est coram domino Laurentio, qui pronunciauit bene iudicatum, & male appellatum, per quam pronuntiationem censetur nedum pronunciauit super iniquitate, & iniustitia, sed et super nullitate in eadem petitione propositis, ut uoluit Barto. in d. l. si expressim. & in l. i. C. quando prouocatio non est necessaria. Salicet in d. l. si. C. de temp. appell. & scriben. in d. l. cum quarebatur. & ideo debuit a sententia domini Laurentij, quae grauauit, appellari, non aut amplius dici de nullitate sententiae, & processus domini Fabij per praedicta, & plura alia, quae super hoc ad propositum adduci intelligo, tamen, ut dixi, ex praedictis contrarium uidetur esse concludendum, quod etiam coram domino Potestate, eiusque iudicibus possit dici de nullitate processus, & sententiae domini Fabij, quoniam fateor uerum esse, non posse amplius dici de nullitate sententiae, si de ea semel sit cognitum per iudicem, qui super nullitate pronunciauerit, tamen in dubio presumitur et super nullitate pronunciauit, quando pronunciauit bene iudicatum, & male appellatum, ut per Bar. & alios in locis allegatis. Sed quando clare constat iudicem processisse super nullitate, tunc pronuntiando bene iudicatum, & male appellatum, non censetur per illa uerba pronunciauit super nullitate, quia in incertis, & non certis locus est coniecturis. l. primum. §. cum ita. ff. de iur. bo. obli. cum ibi not. Et consequenter cum de nullitate sententiae, & processus domini Fabij non fuerit per dominum Laurentium cognitum, neque processum, de illa nullitate potest cognosci, & pronuntiar per dominum Potestatem, quae iudices, neque hoc negat Bar. & alij in locis allegatis, de quorum mente est, quod ubicumque apparet fuisset super nullitate cognitum, neque processum, iudex pronuntiando bene iudicatum, & male appellatum, uel et contra, non censetur super nullitate iudicare ad tradita per Barto. in d. l. si expressim. in d. l. i. Salicet in d. l. si. in fi. uer. Quod autem in casu nostro stat, dominum Laurentium non processisse, nec pronunciauit, nec uoluisse procedere, nec pronuntiar super nullitate, dupliciter supra demonstrauimus, principaliter iudicauit super meritis causae, & in consequentia, ac illarum ex praedictis bene iudicatum, & male appellatum. Secundo quia dominus Laurentius pronunciauit, & protestatus fuit se nolle cognoscere, & decidere super causa nullitatis, sed solum super meritis negotij principalis. Unde postea pronuntiando bene iudicatum, & male appellatum, colligitur, quod ipse noluit de nullitate pronuntiare, quia per priora declarauit se non uenerabilis de religio. domi. & Ant. in c. de iur. de fide intru. cum aliis similibus. Ex quibus patet, quod non obstante pronuntiatione domini Laurentij, a qua et fuit appellatum, potest coram domino Potestate, & eius iudicibus cognosci, & procedi super nullitate processus, & sententiae domini Fabij, ex quo constat dominum Laurentium noluisse super dicta nullitate procedere, & hoc et praesupponunt doctores in d. l. si expressim. in d. l. i. in d. l. cum quarebatur. in d. l. si. in fi. per Salicet. qui uolunt, quod ita demum pronuntiauit bene iudicatum, & male appellatum censetur super nullitate, quando etiam super causae nullitatis fuisset processum: scilicet si solum super iniquitate fuisset de per se processum, ueluti factum fuit in nostro. ¶ Præterea posito, sed non concessio, non posse amplius de nullitate processus, & sententiae domini Fabij cognosci (quod negatur) tamen non tollit, si possit dici de nullitate processus, & sententiae domini Laurentij, cuius processus, & sententia declarari irritis, & irrita, ueluti supra dixi, ex eo, quod processus factus, & sententia lata fuit pendere appellatum legitime interposita, ut est text. in c. super questione in fin. de offic. deleg. c. significauit. de appell. cum supra allegatis, & de huiusmodi nullitate non dicitur coram aliquo iudice dictum, nisi coram domino Potestate, ac eius iudicibus: & hoc iudicio meo non in se dubium habet. Et ideo tamen cum sententia domini Laurentij nulla fuerit, adhuc potest cognosci de nullitate sententiae domini Fabij, quoniam per sententiam domini Laurentij nullam non potest dici nullitas sententiae domini Fabij reducta ad causam iniquitatis, & iniustitiae, quia quod nullum est, nullum potest dici effectum, cum non entis nulle sint partes in uulgaribus. Et doctores praesupponentes, quod quod super nullitate semel cognitum, & pronuntiatum

dicatum, & male appellatum, ut per Bar. & alios in locis allegatis. Sed quando clare constat iudicem processisse super nullitate, tunc pronuntiando bene iudicatum, & male appellatum, non censetur per illa uerba pronunciauit super nullitate, quia in incertis, & non certis locus est coniecturis. l. primum. §. cum ita. ff. de iur. bo. obli. cum ibi not. Et consequenter cum de nullitate sententiae, & processus domini Fabij non fuerit per dominum Laurentium cognitum, neque processum, de illa nullitate potest cognosci, & pronuntiar per dominum Potestatem, quae iudices, neque hoc negat Bar. & alij in locis allegatis, de quorum mente est, quod ubicumque apparet fuisset super nullitate cognitum, neque processum, iudex pronuntiando bene iudicatum, & male appellatum, uel et contra, non censetur super nullitate iudicare ad tradita per Barto. in d. l. si expressim. in d. l. i. Salicet in d. l. si. in fi. uer. Quod autem in casu nostro stat, dominum Laurentium non processisse, nec pronunciauit, nec uoluisse procedere, nec pronuntiar super nullitate, dupliciter supra demonstrauimus, principaliter iudicauit super meritis causae, & in consequentia, ac illarum ex praedictis bene iudicatum, & male appellatum. Secundo quia dominus Laurentius pronunciauit, & protestatus fuit se nolle cognoscere, & decidere super causa nullitatis, sed solum super meritis negotij principalis. Unde postea pronuntiando bene iudicatum, & male appellatum, colligitur, quod ipse noluit de nullitate pronuntiare, quia per priora declarauit se non uenerabilis de religio. domi. & Ant. in c. de iur. de fide intru. cum aliis similibus. Ex quibus patet, quod non obstante pronuntiatione domini Laurentij, a qua et fuit appellatum, potest coram domino Potestate, & eius iudicibus cognosci, & procedi super nullitate processus, & sententiae domini Fabij, ex quo constat dominum Laurentium noluisse super dicta nullitate procedere, & hoc et praesupponunt doctores in d. l. si expressim. in d. l. i. in d. l. cum quarebatur. in d. l. si. in fi. per Salicet. qui uolunt, quod ita demum pronuntiauit bene iudicatum, & male appellatum censetur super nullitate, quando etiam super causae nullitatis fuisset processum: scilicet si solum super iniquitate fuisset de per se processum, ueluti factum fuit in nostro. ¶ Præterea posito, sed non concessio, non posse amplius de nullitate processus, & sententiae domini Fabij cognosci (quod negatur) tamen non tollit, si possit dici de nullitate processus, & sententiae domini Laurentij, cuius processus, & sententia declarari irritis, & irrita, ueluti supra dixi, ex eo, quod processus factus, & sententia lata fuit pendere appellatum legitime interposita, ut est text. in c. super questione in fin. de offic. deleg. c. significauit. de appell. cum supra allegatis, & de huiusmodi nullitate non dicitur coram aliquo iudice dictum, nisi coram domino Potestate, ac eius iudicibus: & hoc iudicio meo non in se dubium habet. Et ideo tamen cum sententia domini Laurentij nulla fuerit, adhuc potest cognosci de nullitate sententiae domini Fabij, quoniam per sententiam domini Laurentij nullam non potest dici nullitas sententiae domini Fabij reducta ad causam iniquitatis, & iniustitiae, quia quod nullum est, nullum potest dici effectum, cum non entis nulle sint partes in uulgaribus. Et doctores praesupponentes, quod quod super nullitate semel cognitum, & pronuntiatum

non potest amplius de ea cognosci, quia debet a sententia lata super nullitate appellari, loquuntur, quam de sententia super nullitate lata in se ualeret, quauis propter iniquitatem ab ea posset appellari. ¶ Quod autem processus, & sententia D. Fabii sit nullus, & nulla, probatur primo per defectum citationis per Andream, contra quem agebatur, & contra quem citatio fuit per iudicem communi agebatur, & contra in eius persona non fuit exequutio, & ideo sententia fuit nulla tanquam lata parte non citata ad no. per gl. & doct. maxime Lanfr. in uer. citatione. in c. qm contra. de probat. clem. pastoralis. de re iud. l. de unoquoque. ff. co. tit. l. na ita diuus. ff. de adu. priu. l. i. in pponis. la. 1. & l. ea que. C. qm, & quan. iud. Nec obstat, citationes fuisse commissas contra patrem, & filium, & fuisse in persona patris exequutas, quod satis est, quia respondetur, quod ex quo res erat communis inter patrem, & filium, & iudicium aque principaliter contra utrumque mouebatur, sicut citationes fuerunt contra utrumque commissas, ita debuerunt in personam utriusque exequi, alioquin actus tanquam contra non citatum factus non ualeret, quia tunc attenderetur commisso sola de citando, sed etiam exequutio adhuc ut quis dicitur citatus, ita terminis uoluit Abb. & alii in d. c. quoniam contra. in glo. in uer. citationes. c. humilis. de maio. & obed. & est tex. i. l. 1. §. item ex hoc codo. ff. quo senten. sine apella. rescin. & facit, quod uoluit Bal. in Liubem. in 1. col. C. ad trebell. ubi omnes, quorum principaliter interest, sunt citandi, hoc est uerisimum. Non obstat, quod satis fuit citari patrem, qui est legitimus administrator filii. l. si C. de bon. qua. lib. & l. i. C. de bon. mater. quia responditur primo, quod ex quo pater in bonis, de quibus agitur, non debebat usufructus acquiri, cum res utriusque filii, & communiter fuerit acquisita, ut in authent. hereditaria. & ibi Bal. C. de bon. qua. lib. sequitur, quod illa bona non dicitur esse legitimus administrator, ut uoluit gl. in auth. excipitur. C. de bon. qua. lib. Secundo respondeo, quod ex quo citatio fuit per iudicem commissas aque principaliter contra patrem non tanquam contra patrem, item & contra filium, utique debuit citari, & pater, qui fuit citatus, ut Titius, non intelligitur citatus, ut legitimus administrator, necesse erat hoc fuisse in omni citatione expressis, quia tunc dubio ex quo res ad eum spectabat, quod principaliter, & citatio pariter fuerat contra eum tanquam contra Titium commissas, & contra filium tanquam contra per Andream, pater ceteris suo proprio non administratori nomine citatus, ut colligitur ex his que uoluit Bar. in l. 1. §. nunciatio. ff. de noui oper. nuncia. & facit tex. not. in l. si pater. ff. de iure dot. per quem colligitur, quod ubique actus potest pertinere ad aliquem ut ad ipsum, & nomine proprio, ite ad eum ut ad legitimum administratorem alterius, ipse in dubio non presumitur actum nomine administratorio gerere. Praterea quamuis pater per Andream fuerit citatus, tamen non debuit contra eum procedi ad diffinitionem in iam, sed ad primum decretum, & immisionem bonorum in contumaciam, ex quo lis est ipsi non fuit uere, nec fidei testestata, ut est tex. cum glo. magna in fi. l. n. consentancum. ibi gl. plen. docto. C. qm, & quando iud. & c. quoniam frequenter. ut lite non contest. nam absque litis contestatione uera, uel ficta processus, & lites diffinitu sunt ipso iure nulla, ut est tex. clarus. ubi ita concludunt oes scrib. in c. unico. de lit. creat. Abb. Anto. Inn. & moder. in d. c. qm contra. in uer. responsiones, & ubique gl. Pluribus et aliis modis constat de nullitate sententie dicti Dom. Fabii ex his que Fulchii in eorum processu adduxerunt, & allegauerunt, quia omnia si uellem recensere, longior e-